

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „МОТИВИРАНИ УЧИТЕЛИ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Системата на училищното образование в България има нужда от мотивирани и подготвени учители. Анализите показват потребност от разработване и реализиране на мерки за компенсиране на тази необходимост.

Политика на Министерството на образованието и науката е осигуряване на условия за подготовка на успешни педагогически специалисти, които ежедневно преодоляват предизвикателства и имат потенциал за развитие. За реализирането и се създават възможности за:

- Компенсиране недостига от учители;
- Придобиване на допълнителна квалификация „учител по ..“ от действащи учители и други специалисти от системата на училищното образование;
- Осигуряване на допълнителни обучения за мотивирани специалисти с висше образование за включване в системата на училищното образование.

Училищната система включва училища с различна специфика и статут. Някои от тях са изправени пред предизвикателството да се справят с редица проблеми: социално-икономически, ниски образователни резултати, както и такива, свързани с провеждането на образователния процес в планинските и гранични райони, както и в средишните и защитените училища. Други трудно обезпечават профилираната подготовка и извънкласните дейности в училище. Всички те изпитват недостиг от опитни и квалифицирани педагогически специалисти.

Чрез настоящата програма Министерството на образованието и науката създава възможности за опитни специалисти да докажат своя професионализъм в трудна и специфична среда и да допринесат за подобряване качеството и ефективността на образованието, както и за бъдещото развитие на училищата, да приложат своя опит и да мултиплицират работещите практики за постигане на резултати с учениците.

Създаденият модел при реализирането на настоящата национална програма за мотивиране, подготовка и ефективна професионална реализация учители и апробирането му чрез дейностите на програмата са възможност за формиране и реализацията на държавна политика за кадрово осигуряване на предучилищното и училищно образование.

Срок на програмата –2019 година

Общ бюджет на програмата – 1 700 000 лв.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел

Осигуряване на подкрепа на училищата чрез създаване на комплекс от мерки за осигуряване на квалифицирани и мотивирани педагогически специалисти за справяне в реалната училищна среда.

Подкрепата се осъществява в съответствие с потребностите и натрупаният опит в училищното образование. Дейностите по програмата съчетават и интегрират капацитета и успешни практики във ВУЗ с възможностите на организации, реализирали ефективни модели за подготовка, адаптация, подкрепа и мотивиране на учители

Тази подкрепа се осъществява чрез следните дейности:

2.1.1. Осигуряване на мотивирани учители с доказан професионален опит за работа в училища с идентифицирани проблемни области, включително с ниски образователни резултати на учениците и ученици с нисък социален статус.

2.1.2. Осигуряване обучения на специалисти без педагогическа квалификация за придобиване на професионална квалификация „учител“ по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии и чужди езици.

2.1.3. Осигуряване обучения на специалисти без педагогическа квалификация за придобиване на професионална квалификация „учител“ по биология и здравно образование и „учител“ по химия и опазване на околната среда, при неизпълнение на планирания брой участници по т.2.1.2.

2.1.4. Осигуряване на обучения на действащи учители чрез създаване на условия за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по математика“, „учител по физика и астрономия“, „учител по информатика“, „учител по информационни технологии“, „учител по чужд език“ и „учител по религия“.

2.1.5. Осигуряване на обучения на действащи учители чрез създаване на условия за придобиване на допълнителна професионална квалификация за преподаване по учебни предмети и заемане на длъжности: „учител по биология и здравно образование“, „учител по химия и опазване на околната среда“, „ресурсен учител“, при неизпълнение на планирания брой участници по т.2.1.4.

2.2. Конкретни цели

2.2.1. Идентифициране и кадрово обезпечаване на училищата, в които има недостиг на учители за осигуряване на процеса на обучение.

2.2.2. Повишаване броя на мотивираните педагогически специалисти, прилагане на професионалния опит на опитните специалисти с готовност да преподават в училища с идентифицирани проблемни области,

2.2.3. Приоритетно кадрово осигуряване на училищата, които имат дефицит от учители по математика, физика и астрономия, информатика и информационни технологии, чужди езици и религия.

2.2.4. Обединяване на потенциала и усилията на институциите, средните и висшите училища и други обучителни организации за осигуряване на мотивирани учители.

2.2.5. Мултиплициране на мотивацията и работещите практики за постигане на резултати в училища с идентифицирани проблемни области.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

3.1. Кадрово обезпечаване на системата на училищното образование с мотивирани учители с доказан професионален опит за работа в училища с идентифицирани проблемни области.

3.2. Обезпечаване на системата на училищното образование с учители от предметните области, обект на настоящата национална програма.

3.3. Повишаване качеството на образование в училищата и повишаване на образователните постижения и реализацията на учениците.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

4.1. Информационна кампания за привличане на високо мотивирани и квалифицирани специалисти от цялата страна.

4.2. Процедура за включване в програмата.

4.3. Въвеждаща програма за участници без професионална квалификация „учител“, която включва предварителна теоретична и практическа подготовка на участниците и подкрепа по време на участие в програмата;

4.4. Обучение във висши училища с програмна акредитация по професионално направление от област на висше образование „Педагогически науки“ или по професионално направление, съответстващо на учебен предмет, обект на настоящата програма, съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления.

4.5. Процедури за подбор, насочване и назначаване на учители, утвърдени в професията си, за работа в училища с идентифицирани проблемни области;

4.6. Мониторинг на напредъка и резултатите от комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката и от РУО;

4.7. Анализ и оценка за напредъка и резултатите, извършена от външен изпълнител.

5. ДОПУСТИМИ БЕНЕФИЦИЕНТИ

5.1. Висши училища с програмна акредитация по професионално направление от област на висше образование „Педагогически науки“ или по професионално направление, съответстващо на учебен предмет от училищната подготовка, съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления;

5.2. Училища с идентифицирани проблемни области;

5.3. Специалисти с образователно-квалификационна степен „магистър“ и специалност от област на висшето образование по професионално направление, съответстващо на приоритетен за настоящата програма учебен предмет от училищната подготовка, съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления без професионална квалификация „учител“ и без педагогически опит.

5.4. Учители с образователно-квалификационна степен „магистър“, назначени в училища с идентифицирани проблемни области;

5.5. Министерство на образованието и науката и Регионални управления на образованието.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

6.1. Кадрово осигуряване на училища с идентифицирани проблемни области с мотивирани и опитни педагогически специалисти по математика, физика и астрономия, информатика и информационни технологии– до 80 учители.

6.1.1. Идентифициране на училища с проблемни области, които имат недостиг на учители по математика, физика и астрономия, информатика и информационни технологии.

6.1.2. Координиране на процеса на електронно картографиране, съчетаващо нуждите на училищата и запълването на свободните места с подходящи педагогически специалисти.

6.1.3. Разработване на механизъм за подбор, свързан с оценка на мотивацията, професионалните умения, готовност за решаване на предизвикателства, отговорност и желание за доказване на професионализъм в трудна и различна среда

6.1.4. Заявяване на желание за участие в програмата и подбор на учителите.

6.1.5. Сключване на трудови договори за срок от 3 години с определените учители с възнаграждение, включващо допълнително заплащане (възнаграждение)- вкл. за допълнително възнаграждение и допълнителни средства за опитни учители, утвърдени в професията си, включени в програмата по Дейност 1 – за увеличение на основната работна заплата с 300 лв. и средства за наем в размер на 200 лв. на месец за срок от 12 месеца или за възстановяване на транспортни разходи на пътуващите учители за същия период.

Средствата за транспортни разходи се възстановяват по реда на Наредба №1 от 16.01.2017 г. за условията и реда за възстановяване на транспортните разходи или на разходите за наем на педагогическите специалисти в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

6.1.6. Провеждане на въвеждаща програма с участниците за развиване на умения за работа с конкретна специфика на региона и умения за осъществяване на методическа подкрепа. Обученията и тренингите се провеждат от обучителни организации и институции след сключване на договорите. Въвеждащото обучение включва разходи за нащувки, храна и транспорт на обучаемите, за наем на зали и възнаграждения на учителите.

Критерии за подбор на мотивирани и опитни педагогически специалисти по математика, физика и астрономия, информатика и информационни технологии – до 80 учители:

А) Кандидатите да са български граждани или граждани на държава членка на Европейския съюз или Европейското икономическо пространство и Конфедерация Швейцария, с над 8 години професионален опит като учител по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии в училища в страната и/или в чужбина.

Б) Документи за кандидатстване по програмата:

- Диплома за придобита образователно-квалификационна степен (ОКС) „магистър“ с професионална квалификация „учител по...“, съгласно изискванията в Приложение № 1 към чл. 24 на Наредба № 12/01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти за заемане на длъжността „учител по математика“, „учител по физика и астрономия“, „учител по

информатика“, „учител по информационни технологии“ и свидетелство за професионално-квалификационна степен (ПКС);

- Препис-извлечение от трудова книжка, доказващ професионален опит;
- Професионална автобиография;
- Мотивационно писмо;
- Препоръка от настоящия работодател;
- 2 препоръки от учител от училището, в което кандидатът работи или друго училище;
- Препоръка от родител;
- Портфолио.

Процедура за кандидатстване:

Кандидатите по т.6.1. подават документите в МОН до 30 дни от публикуване на настоящата програма на официалния сайт на МОН.

Подборът включва анкета до 31.05.2019 г. и събеседване до 15.07.2019 г.

6.2. А/ Въвеждаща обучителна програма и обучение във Висше училище на специалисти с висше образование с ОКС „магистър“ без професионална квалификация „учител“ и без педагогически опит за придобиване на професионална квалификация „учител“ по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии и чужди езици – до 100 специалисти.

6.2.1.А/ Идентифициране чрез информационна платформа на желаещи да придобият квалификация „учител“ по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии и на училища, нуждаещи се от такива педагогически специалисти;

6.2.2.А/ Подбор и насочване на одобрените обучаеми според идентифицираните потребности от електронната платформа към висше училище.

6.2.3.А/ Провеждане на въвеждаща обучителна програма с участниците преди началото на учебната година от обучителни организации и институции. За въвеждащото обучение по програмата се осигуряват разходи за нощувки, храна и транспорт на обучаемите, за наем на зали и възнаграждения на обучителите.

6.2.4.А/ Осигуряване на последваща подкрепа от специалисти от обучителни организации и институции по време на участието в програмата по договор сключен от директора на училището.

6.2.5.А/ Участие в обучение за придобиване на квалификация „учител“ по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии, чужд език

от съответния участник в програмата въз основа на договор с него, уреждащ задълженията му по програмата и след приключването ѝ. Обучението се осъществява от висшите училища в едногодишна задочна форма. Средства за обучения във висшите училища са в размер на 1200 лв. за един участник, разходи за нощувки – 40 лв. и транспорт на обучаемите – 80 лв. за участник.

Критерии за подбор на специалисти без педагогически опит за придобиване на квалификация „учител“ по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии и чужди езици – до 100 специалисти.

А/ Български граждани или граждани на държава членка на Европейския съюз или Европейското икономическо пространство и Конфедерация Швейцария с висше образование с ОКС „магистър“ от професионални направления и специалности в съответствие с Приложение 1 към член 24 на Наредба № 12/01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти отнасящи се за изисквания за заемане на длъжностите учител по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии и чужд език.

Б/Документи за кандидатстване:

- За кандидатите за придобиване на педагогическа правоспособност за учител по чужд език се изисква да представят сертификат по Общата европейска езикова рамка, ниво С1

- Диплома за висше образование;
- Професионална автобиография;
- Мотивационно писмо;
- Препоръка от последен работодател / преподавател в университета.

Процедура:

Кандидатите по т.6.2. А/ подават документите в МОН до 15 дни от публикуване на настоящата програма на официалния сайт на МОН.

Подборът включва анкета до 15.05.2019 г. и събеседване до 15.06.2019 г.

6.2.Б/ При неизпълнение на определената квота по т.6.2.А/, незаетите места, се попълват чрез подбор с кандидати за придобиване на професионална квалификация „учител“ по биология и здравно образование, „учител“ по химия и опазване на околната среда.

6.2.1.Б/ Идентифициране чрез информационна платформа на желаещи да придобият квалификация „учител“ по биология и здравно образование, „учител“ по

химия и опазване на околната среда и на училища, нуждаещи се от такива педагогически специалисти;

6.2.2.Б/ Подбор и насочване на одобрените обучаеми според идентифицираните потребности от електронната платформа към висше училище.

6.2.3.Б/ Провеждане на въвеждаща обучителна програма с участниците преди началото на учебната година от обучителни организации и институции. За въвеждащото обучение се финансират разходи за нощувки, храна и транспорт на обучаемите, за наем на зали и възнаграждения на обучителите.

6.2.4.Б/ Осигуряване на последваща подкрепа от специалисти от обучителни организации и институции по време на участието в програмата по договор сключен от директора на училището.

6.2.5.Б/ Участие в обучение за придобиване на квалификация „учител“ по биология и здравно образование, „учител“ по химия и опазване на околната среда от съответния участник в програмата въз основата на договор с него, уреждащ задълженията му по програмата и след приключването ѝ. Обучението се осъществява от висшите училища в едногодишна задочна форма. Средства за обучения във висшите училища са в размер на 1200 лв. за един участник, разходи за нощувки – 40 лв. и транспорт на обучаемите – 80 лв. за участник.

Критерии за подбор на специалисти без педагогически опит за придобиване на квалификация „учител“ по биология и здравно образование, „учител“ по химия и опазване на околната среда.

А/ Български граждани или граждани на държава членка на Европейския съюз или Европейското икономическо пространство и Конфедерация Швейцария с висше образование ОКС „магистър“ от професионални направления и специалности в съответствие с Приложение 1 към член 24 на Наредба № 12/01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти отнасящи се за изисквания за заемане на длъжностите „учител по биология и здравно образование“ и „учител по химия и опазване на околната среда“.

Б/Документи за кандидатстване:

- Диплома за висше образование;
- Професионална автобиография;
- Мотивационно писмо;
- Препоръка от последен работодател / преподавател в университета.

Процедура:

Кандидатите по т.6.2. Б/ подават документите в МОН от 01.07.2019 г. до 10.07.2019г.

Подборът включва анкета до 19.07.2019 г. и събеседване до 30.07.2019 г.

6.3.А/ Обучение на педагогически специалисти за придобиване на допълнителна квалификация „учител по математика“, „учител по физика и астрономия“, „учител по информатика“, „учител по информационни технологии“, „учител по чужд език“ и „учител по религия“ – до 150 учители.

6.3.А/1. Подбор и списъци с определените участници се предоставят на Министерството на образованието и науката от РУО .

6.3.А/2. Министерството на образованието и науката сключва договори с бенефициент висше училище на регионален и квотен принцип, съобразено с местоживеенето на лицата и регионалните нужди.

6.3.А/3. Висшите училища осъществяват ежегодно обучение в задочна форма.

6.3.А/4. За осъществяване на обучението на участниците във висшите училища се осигуряват средства за ежегодно обучение и пътни и нощувки по време на присъствената форма на обучение, въз основата на договор с участниците, уреждащ задълженията след включване в програмата. Средства за обученията за висшите училища са в размер на 1200 лв. за един участник, разходи за нощувки – 40 лв. и транспорт на обучаемите – 80 лв. за участник.

6.3.А/5. Заместването по време на участието в присъствена форма на обучение може да се обезпечава със средства за заместващ учител по национална програма „Без свободен час“.

Критерии за включване в обучение на педагогически специалисти за придобиване на допълнителна квалификация по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии, чужд език и религии – до 150 учители.

РУО утвърждава и представя в МОН списък на участници, съответстващи на следните критерии за учител по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии, чужд език - учители с висше образование с ОКС „Магистър“ от направления и специалности в съответствие с изискванията за заемане на длъжностите учител по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии, чужд език в Приложение 1 към член 24 на Наредба № 12/01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

- Работят в училище по специалност от висше образование с професионална квалификация „учител по...“ и формират част от годишната си норма преподавателска заетост по предмет, по който не са специалисти или има доказана необходимост от това в същото или в друго училище.

- Изпълняват норма преподавателска заетост, като в рамките ѝ или извън нея преподават по учебен предмет, по който не са специалисти в същото или друго училище.

- Изпълняват норма преподавателска работа, като преподават като неспециалисти в повече от едно училище.

Кандидатите по т.6.3. А/ подават документите в РУО до 30 дни от публикуване на настоящата програма на официалния сайт на МОН.

Документацията, удостоверяваща горното се представя в РУО.

До 30.06.2019 г. РУО определя и предоставя в МОН списък на участници в програмата в съответствие с определената им квота. Квотата се определя в съответствие със заявените потребности от училищата и доказаната необходимост чрез становище на РУО с приоритет:

- училища с малък брой паралелки, в които не могат да бъдат формирани нормативи преподавателска заетост по един учебен предмет и за които са необходими учители, които имат присъдена професионална квалификация „учител по ...“ по повече от един предмет от едно професионално направление;

- училища, които прогнозираят недостиг на специалисти по учебни предмети за следваща учебна година.

6.3.Б/ При неизпълнение на определената квота по т.6.3.А/, незаетите места, се попълват чрез подбор с кандидати за придобиване на професионална квалификация за преподаване на учебни предмети и заемане на длъжности: „учител по биология и здравно образование“, „учител по химия и опазване на околната среда“, „ресурсен учител“.

6.3.Б/1. Подбор и списъци с определените участници по т.6.3.Б/ се предоставят на Министерството на образованието и науката от РУО .

6.3.Б/2. Министерството на образованието и науката сключва договори с бенефициент висше училище на регионален и квотен принцип, съобразено с местоживеенето на лицата и регионалните нужди.

6.3.Б/3. Висшите училища осъществяват едногодишно обучение в задочна форма.

6.3.Б/4. За осъществяване на обучението на участниците във висшите училища се осигуряват средства за едногодишна квалификация и пътни и нощувки по време на присъствената форма на обучение, въз основата на договор с участниците, уреждащ задълженията след включване в програмата. Средства за обучения за висшите училища са в размер на 1200 лв. за един участник, разходи за нощувки – 40 лв. и транспорт на обучаемите – 80 лв. за участник.

6.3.Б/5.Заместването по време на участието в присъствена форма на обучение може да се обезпечава със средства за заместващ учител по национална програма „Без свободен час“.

Критерии по т. 6.3. Б/ за подбор за попълване на незаетите места по т.6.3. А/ с кандидати за придобиване на професионална квалификация за преподаване на учебни предмети и заемане на длъжности: „учител по биология и здравно образование“, „учител по химия и опазване на околната среда“, „ресурсен учител“.

РУО утвърждава и представя в МОН списък на участници по т.6.3.Б/, съответстващи на следните критерии за придобиване на допълнителна специалност „учител по биология и здравно образование“, „учител по химия и опазване на околната среда“, „ресурсен учител“- учители с висше образование с ОКС“Магистър“ от направления и специалности в съответствие с изискванията за заемане на длъжностите начален учител или учител по общообразователен учебен предмет в Приложение 1 към член 24 на Наредба № 12/01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

- Работят в училище по специалност от висше образование с професионална квалификация „учител по...“ или начален учител, и формират част от годишната си норма преподавателска заетост по предмет от изброените в т. 6.3. Б/ или в начален етап, по който не са специалисти ,или има доказана необходимост от това в същото или в друго училище.

- Изпълняват норма преподавателска заетост, като в рамките ѝ или извън нея преподават по общообразователен учебен предмет, по който не са специалисти или в начален етап в същото или друго училище.

- Изпълняват норма преподавателска работа по общообразователен учебен предмет, като неспециалисти в повече от едно училище.

Забележка: Кандидатите-начални учители участват само в подбор за придобиване на допълнителна специалност „ресурсен учител“.

Документацията, удостоверяваща горното се представя в РУО.

Кандидатите по т.6.3. Б/ подават документите в РУО от 01 юли 2019 г. до 05 юли 2019 г.

До 15.07.2019 г. РУО определя и представя в МОН списък на участници по т.6.3.Б/ в програмата в съответствие с определената квота за областта. Квотата се определя в съответствие със заявените потребности от училищата и доказаната необходимост чрез становище на РУО с приоритет:

- училища с малък брой паралелки, в които не могат да бъдат формирани нормативи преподавателска заетост по един учебен предмет и за които са необходими учители, които имат присъдена професионална квалификация „учител по ...“ по повече от един предмет от едно професионално направление;

- училища, които прогнозира недостиг на специалисти по посочените в тази дейност учебни предмети или ресурсни учители за следваща учебна година.

6.4. Провеждане на информационна кампания за популяризиране на целите и дейностите по програмата.

6.4.1. Информационна кампания за популяризиране на условията и възможностите, които програмата предоставя, както и за създаване на по-висока степен на увереност за включване на мотивирани педагогически специалисти.

6.4.2. Кампания, насочена към мотивиране, информиране и подкрепа на училища и участници. Дейността включва медийни изяви, организиране на работни форуми и др., както и разяснителна кампания в системата на училищното образование.

6.5. Принципи на финансиране:

Министърът на образованието и науката утвърждава план-сметка за дейностите по програмата.

Финансирането на мониторинг от МОН, РУО по изпълнение на националната програма е в размер до 10 000 лв..

Финансирането за изготвяне на анализ на резултатите от програмата от външен изпълнител е в размер до 20 000 лв.

Средствата по програмата се предоставят за календарната 2019 г. и се разходват в рамките на същата календарна година.

При непълно усвояване на средства по определена дейност в рамките на програмата се допуска прехвърляне на средства между дейностите.

При обективна необходимост от извършване на промени във финансираните дейности дирекция „Квалификация и кариерно развитие“ изготвя мотивиран доклад до министъра на образованието.

Организацията на обученията се извършва от дирекция „Квалификация и кариерно развитие“ в Министерство на образованието и науката и Регионалните управления на образованието.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

- до 80 учители за кадрово осигуряване на училища с идентифицирани проблемни области с мотивирани и опитни педагогически специалисти по математика, физика и астрономия, информатика и информационни технологии;

- до 100 специалисти, на които е проведено въвеждащо и основно обучение за придобиване на квалификация „учител“ по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии, чужди езици /„учител“ по биология и здравно образование, „учител“ по химия и опазване на околната среда /.

- до 150 учители, на които е проведено обучение за придобиване на допълнителна квалификация по математика, физика и астрономия, информатика, информационни технологии, чужд език и религии /„учител по биология и здравно образование“, „учител по химия и опазване на околната среда“, „ресурсен учител“/.

8. МОНИТОРИНГ

Мониторингът се осъществява от МОН, РУО. Изготвянето на анализ на резултатите от програмата се извършва от външен изпълнител.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани с други бюджетни средства или от фондовете на Европейския съюз.